

SPRAVODAJ OBCE

Skalité

2/2023 Jún 18. ročník Nepredajné

Všetky uznesenia a zápisnice z OZ sú zverejnené na web stránke obce.

Tradičný Deň rodiny v Skalitom sa opäť vydaril

Obec Skalité a Farnosť Skalité pripravili veľké podujatie Deň rodiny v sobotu 3. júna 2023. Okrem zábavy, rôznych atrakcií, bohatého programu, chutného jedla bolo podujatie rozšírené aj o charitatívny rozmer. Počas celého slnečného

dňa sa robila zbierka pre 6-ročného Dominika Petráka, ktorý sa narodil so zriedkavým ochorením kože a imunitného systému. **Spoločne sa podarilo vyzbierať na pomoc pri jeho nákladnej liečbe 2778 eur.** (viac sa dočítate na strane 4)

Leto 2023 ponúka množstvo zaujímavých podujatí

Skalitská vareška & PIVNÝ FESTIVAL
Tradičné jedlá, kultúrny program a kopec zábavy!

- sobota -

22. júl 2023

**SÚŤAŽNÉ TÍMY A PIVOVARÝ
REGISTRUJTE SA UŽ TERAZ**

Vareška: do 10. 7. 2023 | Pivovary: do 25. 6. 2023

Viac info na:

+421 917 238 709, projekty@skalite.sk

www.skalite.sk

Richard
Müller 8/9/23
**ČIERNA LABUŤ
BIELA VRANA**
TOUR // leto'23
SKALITÉ
20:00 Amfiteáter

Vstupenky: **predpredaj** sk

Letné kino s rozprávkami

8. júl o 20:30 hod.

12. august o 20:30 hod.

OBEC SKALITÉ

VÁS SRDEČNE POZÝVA NA MEDZINÁRODNÝ FOLKLÓRNY FESTIVAL

GORALSKÉ

32.
ročník

SLÁVNOSTI

25. JÚN 2023

od 8.00 / Námestie obce

Na Skalickom rynečku, Tradičný remeselný jarmok,
Vystúpenia muzičiek a detičiek zo skalitskej doliny a Kysúc, Muzička spod Trojaka

10.00 / Kostol sv. Jána Krstiteľa

Slávnostná svätá omša

13.45 – 14.00 / Obecný úrad – amfiteáter

Slávnostný krojovaný sprievod účinkujúcich

od 14.00

HLAVNÝ PROGRAM / Amfiteáter

GOROL MUZIČKA, Skalitz, SK

ĽH Capkovci, Skalitz, SK

SANDRA KRČMÁRIKOVÁ, Skalitz, SK

Vlasta Mudriková a Jozef Opatovský, Skalitz, Soblahov, SK

ĽH „BEZ MENA“, Bystřice, CZ

Walasi, Istebna, PL

FS KYČERA, Ochodnica, SK

HLAVNÝ HOST

FS PODPOĽANEC, Detva, SK

SPRIEVODNÝ PROGRAM:

11.00 hod. / Ihrisko TJ Slovan Skalitz

FUTBALOVÝ ZÁPAS INTERNACIONÁLOV:

Skalitz - Lednické Rovne

19.00 hod. / námestie obce

KONCERT SKUPINY

od 20.00 do 24.00 hod. / námestie obce

AT BAND ĽUDOVÁ ZÁBAVA

POKUS O VYTvorenie NOvéHO
SLOVENSKÉHO REKORDU A ZÁPIS DO
KNIHY SLOVENSKÝCH REKORDOV
Najvyšší počet vyrazených plakiet

Účasťou na tomto podujatí dávate obci Skalitz v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracovávaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES, (ďalej len GDPR), súhlas a oprávnenie filmovať, fotografovať, zvukovo nahrávať, pričom vzniknuté výstupy môže obec použiť ako súčasť akéhokoľvek obrazového záznamu, prenosu alebo reprodukcie pre komerčné účely v rámci zobrazenia celej alebo časti akcie usporiadateľa. Obec Skalitz nenesie žiadnu zodpovednosť za uvedené činnosti a výstupy, za akékoľvek osobné zranenie, škodu, alebo stratu na podujatí.

VSTUP
VOLNÝ

Viac info na: www.skalite.sk

3

DO POZORNOSTI OBČANOV

Skalitz

Milí moji Skalitzania,

istotne sa všetci už tešíte na čas prázdnin, dovoleniek, na slnečné letné dni, posedenia vonku v prírode či v záhrade. Len o niekoľko dní sa v Skalitom už po 32. krát otvoria brány medzinárodného folklórneho festivalu Goralské slávnosti, ktorými je naša obec už dobre známa a na ktoré vás všetkých srdečne pozývam.

Tento výnimočný festival je vždy dobrým začiatkom leta a oslavou letného slnovratu či sviatku sv. Jána Krstiteľa, ktorému je zasvätený náš farský kostol i naša farnosť.

Počas prázdninových mesiacov nás na Skalitom opäť čakajú zaujímavé podujatia. Pri ich príprave sme sa snažili do obce priniesť niečo nové, niečo pre veľkých i malých, pre naše deti i seniorov. Ale predovšetkým preto, aby sme sa spolu stretli a spoločne sa zabavili a dobre cítili.

Všetkým vám želám, aby ste toto leto, dovolenkové a prázdninové dni prežili v spokojnosti a v zdraví. Načerpajte dostatok pozitívnej energie a oddychu či už v našej krásnej prírode, v našej obci na spoločensko-kultúrnych podujatiach a – samozrejme – leto je čas aj dovoleniek pri mori či v horách. Užite si ju naplno a šťastne sa vráťte domov, do našej obce, v ktorej verím že sa nám spoločne dobre žije a máme tu všetko, čo človek k životu potrebuje.

S úctou a pozdravom
Jozef Cech, starosta

Sme radi, že sa Vám podujatia páčia, že je o ne záujem a vďaka nim môžeme pomôcť aj tým, ktorí to potrebujú

Deň rodiny 2023

Deň matiek 2023

Tradičný Deň rodiny v Skalitom

Deň rodiny tradične začal sv. omšou v Kostole sv. Jána Krstiteľa a celebrol ju správca farnosti Martin Danišek a bola obetovaná za Božie požehnanie pre naše rodiny. Celodenný program bol pripravený pre všetky generácie. V rámci programu vystúpili deti zo Súkromnej základnej umeleckej školy Skalité-Kudlov, do spevu a tanca zahrli mladí heligonkári pod vedením Romana Capeka. Najmenších v areáli kostola zabavili herci bábkového divadla Dvor zázrakov a vystúpenie Pali a Pali. Deti si zašportovali, zasúťažili a zabavili sa na pripravených stanovištiach. Záchranné zložky im ukázali a vysvetlili svoju prácu, okrem našich hasičov, prišli aj zdravotníci záchranári, policajní kynológovia ukázali práci z výcviku policajného psa, prišli aj horskí záchranári z Malej Fatry.

Na námestí boli stánky s chutnými rodinnými koláčikmi, buchtami od babičiek, ktoré pripravili rodiny zo Skalitého, spolu s členkami z miestnej Jednoty dôchodcov, ponúkal sa poľovnícky a poslanecký guláš i obľúbené grilované oštiepky. Atmosféru dotváral aj chodník remesiel, ukážka predmetov z prírody, výstava výtvarných prác a samozrejme skakací hrad a šmýkačky. Program pokračoval až do večerných hodín vystúpením superstaristu Petra Cmoríka a kapely Veľký dom. Na Deň rodiny prišlo veľa rodín zo Skalitého, no aj zo širokého okolia. Každý si našiel to svoje a hlavne rodičia strávili príjemný čas so svojimi deťmi.

„Podarilo sa nám spojiť dokopy dve podujatia, Farský deň a Deň detí. Tým chceme všetkým ukázať, že v Skalitom sme ako jedna veľká rodina. Spoločne sa snažíme vytvoriť podmienky pre to, aby sa ľudia v priebehu tohto dňa mohli stretnúť, aby venovali svoj čas svojim rodinám, blízkym priateľom a nadviazali nové kontakty,“ povedal na záver dňa starosta obce Jozef Cech.

Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomáhali pri prípravách tohoto výnimočného podujatia.

Z činnosti obecnej prevádzkárne

Zahájenie prác na výstavbe bytového domu 19 b.j. Skalité Kudlov

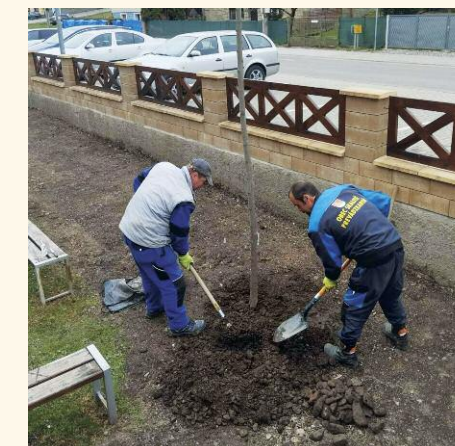
Letná údržba verejných priestranstiev a cintorínov

Osadenie sôch z rezbárskych sympózií

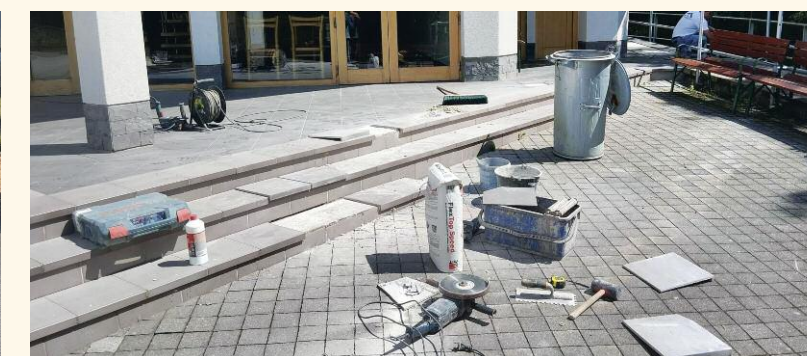
Osadenie kovového monumentu

Bežné údržbárske práce

Čistenie priekop a priepustov

Bežné údržbárske práce

OKIENKO DO MINULOSTI OBCE (21)

O skalitskom ženskom kroji

Na rodinných fotografiách z tohto i neskoršieho obdobia nájdeme dosť dôkazov o tom, že sa hojne nosil ženský kroj. Ten sa nosil v rôznych verziách až do 60 rokov 20. storočia. Tým, že vznikla možnosť cestovať vlakom a tak si jednoduchšie obstaráť doplnky k nemu, že sa dal zaobstarať šijací stroj a dal sa ľahšie zhotoviť, dá sa tvrdiť, že sa stal pestrejším a v obci dominantným. V obci bolo niekoľko krajčirov a krajčirok – samoukov a podľa sčítaní ľudí po 1. svetovej vojne bolo v obci aj niekoľko obuvníkov.

Ženský kroj prevažoval v obliekaní ešte aj krátko po 2. sv. vojne, ale iba u starších ročníkov a žien v domácnosti.

Tradičnými materiálmi na výrobu krojov boli u nás ľan, vlna, koža a kožušina. K nim sa postupne zaraďovali aj nové materiály ako bavlna, hodváb či textilie vyrábané v manufaktúrach a továrňach kartún, brokát, vlnené či bavlnené tkaniny, jemné textilie, ap.

Najlepšia a aj najvernejšia galéria krojov sa dá vidieť na spoločných rodinných fotografiách rôzneho druhu. Na fotografiách zo svadieb, z 1. sv. prijímania a z významných udalostí v obci. Na nich vidieť ako sa obliekali deti, mladí ľudia i staršie osoby. Vidieť na nich aj postupné prenikanie konfekčných prvkov oblečenia do kroja. Postupne v čase vidieť ústup krojovaného oblečenia a prechod ku konfekčnému odevu.

Na osvieženie textu budeme aj tu používať nárečové názvoslovie súčastí kroja v transkripcii podľa knihy¹, a to vždy v 1. páde jednotného čísla. Chceme tým poukázať nielen na výrazovú bohatosť skalitského nárečia, ale aj fakt, že niektoré pomenovania súčastí kroja nemajú ekvivalent v slovenčine a tak sa aj v odbornej literatúre používajú slovakizované nárečové názvy.

Krojové oblečenie žien sa delilo na tri druhy:

- na každodenné nosenie (na kozdo),
- sviatočne oblečenie (koščelné),
- slávnostné oblečenie, ktoré si ľudia obliekali na veľké cirkevné sviatky, procesie, či iné významné príležitosti.

V tomto príspevku sa budeme venovať rôznym variantom skalitského kroja s ambíciou čo najvernejšieho opisu podľa nájdených fotografií, či podľa opisu z ústneho podania. V opisoch kroja sa zameriame predovšetkým na vrchné oblečenie, resp. viditeľné časti kroja, lebo to v prvom rade hovorí o kroji. Pre náš účel ide o sviatočný, resp. slávnostný variant ženského kroja. Vyberieme letnú verziu kroja, ale spomenieme aj prvky zimného kroja.

Ženský kroj, ktorý je dodnes známy, je v niektorých detailoch výnimočný a stal sa dominantným národopisným znakom obce. V minulosti sa nosil denne, vo sviatok i pri

slávnostných príležitostiach, ale postupne sa jeho nosenie redukovalo na výnimočné príležitosti.

Ženský kroj na každodenné nosenie bol obyčajne starší sviatočný kroj, alebo jednoduchší kroj podobný sviatočnému, ale bez ozdôb. Prevažovala farba tmavá, čierna, alebo tmavomodrá a biela. Do konca 19. storočia, sa takmer všetky súčastí kroja vyrábali v obci. Na jarmokoch sa dokupovali iba niektoré ozdoby. Neskôr sa stali a boli obľúbené súčastí kroja z modrotlače.

Výber materiálu na zhotovenie súčastí kroja ovplyvňoval spôsob obživy miestnej pospolitosti a finančná situácia nositeľa kroja. V jeho ušití a výzdobe sa odzrkadľovala zručnosť a fantázia a pri jeho nosení platila tradícia, zvyky a obyčaje. Rozlišovali sa kroje slobodných, vydatých žien i vdov.

Ku skalitskému ženskému kroju patrila: krátka voľná košielka, spodná sukňa, vrchná zadná sukňa a predná sukňa, krpce (neskôr nízke topánky), účes a šatka, príp. iné ozdoby.

Spodná sukňa (spodnica) bola z doma tkaného jemného plátna. U sviatočného či slávnostného kroja zdobená všívanými pásmi čipky a ozdobnými zvislými, alebo pozdĺžnymi zámkami.

Zadná vrchná sukňa (fortuch) mala niekoľko desiatok drobných plisé (zbjyr) a šila sa z látky čiernej alebo modrej farby, neskôr z modrotlače s drobnými bielymi bodkami, lístkami, ap. Vzadu bola sukňa všitá do obojku s prišíťmi stuhami, ktorými sa vzadu zväzovala do pevného krátkeho uzla.

Predná sukňa (zopaska), ktorá mala niekoľko širokých skladov. Na denné nosenie sa šila z kartúnu čiernej farby. K sviatočnému, alebo slávnostnému kroju obvykle z brokátu čiernej, hnedej, modrej, zelenej farby, pre mladé dievčatá aj ružovej farby a pre nevestu bielej farby, so vzormi ruží. V dolnej časti

mala niekoľko radov zámkov. V páse sa vzadu zväzovala širokými stuhami s koncami voľne spustenými nadol, ktoré boli na slávnostnom kroji vyšívane.

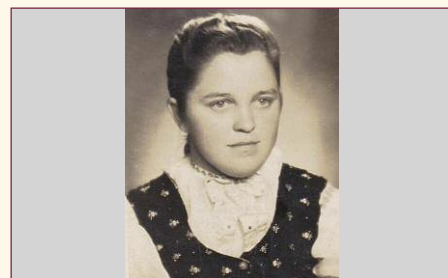
Krátka voľná košielka - blúzka (kabotek) bol ušíť z doma tkaného jemného plátna, neskôr z kupovanej látky, napr. organzínu, alebo z priesvitnej tkaniny so vzorom. Kabotek sa zväzoval na mašľu na stužke (zoplotek), ktorej farba sa volila podľa príležitosti, na ktorú sa kroj obliekal. Vo sviatočnom kroji sa zväzoval vyšívanou stužkou na obojku. Golierik (oboje) bol vyšívaný, alebo mal našité ozdoby.

Kabotek mal doširoka husto naberané rukávy (rynkovek) husto nariasené a všité do prieramkov. Rukáv (rynkovek), bol bohato zdobený výšivkou, čipkou, i preštepovaním farebnou niťou. Takýto sviatočný kroj, sa nosil ešte na začiatku 60. rokov.

Živôtik (lajbik) bol súčasťou sviatočného i slávnostného kroja. Bol ušíť zo zamatu, alebo brokátu. Vydaté a staršie ženy nosili lajbik tmavých farieb, mladé ženy a staršie dievčatá svetlých farieb. Na slávnostné príležitosti, významné sviatky sa obliekal lajbik z brokátu. Lajbik zo zamatu sa dodatočne vyšíval rôznymi drobnými vzormi a bol zdobený rôznymi zámkami, preštepovaním farebnou niťou a ozdobnými gombíkmi. Často mal vedľa dierok našitý ešte jeden rad gombíkov napr. guľového tvaru. K novšiemu sviatočnému skalitskému kroju sa už neobúvali krpce, ale nízke topánky.

Sviatočný skalitský kroj, ale najmä slávnostný kroj, mal na spodnom okraji lajbika našité polkruhovité, alebo obdĺžnikové dieliky (skřidelko) z rovnakej látky ako lajbik, ktoré sa prekrývali.

Sviatočný ženský skalitský kroj z roku 1920 je na obr. vpravo. Pri porovnaní s predchádzajúcim obrázkom vidíme ako sa zmenil. Tiež vidíme, že ku kroju po 1. svetovej vojne sa obúvali krpce, k novšiemu sa obúvali nízke topánky.

Krpce patrili ku kroju a v zime sa nosili kapce. Krpce boli vyrobené z bravčovej alebo hovädzej doma spracovanej kože. Krpce sa vyrábali (vykrojali) v každej domácnosti. Na nohu sa uväzovali koženými remienkami (řymjincek). Krpce sa obúvali naboso, alebo sa do krpcev obúvali akési ponožky (kopytko), ktoré sa vystrihovali zo súkna podľa vzoru na zhotoveného na doske, alebo sa pletli z tenšej vlnenej priadze nad členkami s jednoduchým farebným, alebo plastickým vzorom.

Typickým znakom pre krpce vyrábané v Skalitom bolo, že boli zošívane zvnútra, pozri obr. vľavo, na rozdiel od väčšiny krpcev vyrábaných inde.

Ženy v chladnejšom počasí nosili dlhé **pančuchy** upletené z tenkej vlnenej priadze

(nogavicki). Boli až 150 cm dlhé. Pri každom obutí sa riasili do pravidelných záhybov vysokých 2-3 cm takže napokon pančuchy siahali iba po kolena.

Ku kroju patrila neoddeliteľne aj **úces**. Úces žien bol jednoduchý. Vlasy boli rozdelené na pútec (přydžol) a hladko sčesané dozadu. Tento účes prevažoval u žien až do začiatku 50. rokov 20. storočia. Vzadu sa vlasy zaplietali do jedného alebo dvoch vrkočov (var-koc). Do nich sa, obvykle vo sviatok a pri významných príležitostiach, vplietala úzka stužka, na ktorú sa pripevnili veľké rôznofarebné mašle. V pôstnom období biele, alebo zelené.

Vydaté ženy mali vlasy sčesané dozadu a zapletené do vrkoča, ktorý sa stočil, zaplietol do **uzla** (cop), alebo sa vplietol do pripravku nazývaného **chomolka** (chumelka).

Uzol sa schoval pod čepiec (cepec) a ten sa stuhou (ovijka) pripevnil na hlavu. Čepiec (cepec) bol vyzdobený výšivkou s rôznym motívom. Ovička bola ozdobená jednoduchou výšivkou, obšívanými dierkami, štepovaním farebnou niťou, príp. našitou čipkou.

Na takto upravenú hlavu sa uviazala **šatka** (smatka). Tých bolo niekoľko druhov podľa použitia. Najprv sa používali tzv. plachietky (plachetka). Boli vyhotovené z dvoch zošitých užších širok doma tkaného jemného plátna s dĺžkou podľa výšky postavy. Chránila hlavu a hornú časť tela pred vetrom. Niekedy boli okraje ozdobené jednoduchou výšivkou.

V chladnejších dňoch si ženy cez ramená dávali **prestieradlo** (preščyradlo). Bola to väčšia plachta zošitá z dvoch širok domáceho plátna, vpredu zaviazaná na uzol, ktorý sa rukou sploštil.

Veľmi rozšírené bolo nosenie **šatky viazanej za krkom** (smatka za kark). Nosili ju slobodné i vydaté ženy. Doteraz je to jeden veľmi často používaný prvok v krojoch ľudových umeleckých súborov.

V lete ženy nosili ľahkú **vzdušnú šatku** z priesvitného materiálu po okrajoch s **prišitou čipkou** (mglicka). V parádnejšom vyhotovení bola súčasťou aj svadobného oblečenia nevesty. Ku kroju nevesty patrila takmer vždy loktuská. Loktuská bol asi 30 centimetrov široký pás jemnej doma tkanej, neskôr kupovanej látky, ktorej konce po prehodení cez ramená boli vpredu voľne spustené a dosahovali takmer k spodnému okraju sukne. V nevestinom kroji bola ozdobená výšivkou.

Neskôr, najmä po 2. sv. vojne, sa začali nosiť šatky, ktoré sa viazali pod krkom do jednoduchého, alebo dvojitého uzla. Boli plátenné, hodvábné, brokátové, neskôr vlnené, ale aj z iných materiálov. Najčastejšie to boli šafolky (šafolka), ktorésa pašovali a stali sa nadhlo súčasťou skalitského ženského kroja, prakticky až doteraz.

Ženy v zime nosili na vrchom oblečení ešte veľkú **vlnenú šatku-vlniak** (ruchník) obvykle čiernej, hnedej či modrej farby s plastickým vzorom obvykle hrčkami po celej ploche, tzv. barančekový (baránkový), so strapcami po okraji. V chladnejších dňoch sa nosil aj na plachietke.

V zime sa ku kroju nosili **kožuchy**, mladšie ženy kratšie, staršie dlhšie. Boli obrúbené

kožušinou po spodnom okraji, na predných dieloch a okolo krku a vzađu po spodnom okraji a bočných rúzporkoch. Vyšívane boli na dolnej časti rukávov, vpredu na vreckách a vzađu nad pásom.

Sviatočný kroj mal pochopiteľne niekoľko modifikácií, ktoré sa nosili v jednom časovom období, napr. po 2. svetovej vojne. Kroje sa nosili príležitostne ešte na konci 50. a začiatku 60. rokov. V rovnakom čase nosené kroje mali medzi sebou drobné rozdiely. Na dobových skupinových fotografiách sú zachytené niekedy aj tri generácie, pričom každá so svojím štýlom obliekania. Z času na čas sa našli ženy, ktoré zaviedli do kroja nejakú drobnú odlišnosť a udali nový tón krojovej módy. Inšpiráciou im boli aj kroje žien štátnych zamestnancov v obci, financov, železničiarov ap. ktoré si obliekali vo sviatok príp. pri slávnostných príležitostiach v obci.

Detský dievčenský kroj bola zmenšenina ženského kroja a to ako na každodenné nosenie tak aj na sviatok. Deti dostali svia-

točné oblečenie obvykle pri príležitosti 1. sv. prijímania. Chlapci mali vtedy konfekčný oblek a dievčatá zmenšeninu svadobného kroja nevesty.

Po 1. svetovej vojne sa v detskom oblečení začala používať konfekcia, príp. podľa jej vzorov šité šaty. Rozmanitosť detského oblečenia je zrejmä najmä na fotografiách školských tried, príp. na iných spoločných fotografiách.

Koncom 40. rokov a začiatkom 50. rokov sa prestal nosiť detský kroj. Dievčatá si obliekali kupované šaty. Približne o desať rokov aj tu došlo k zmene oblečenia. Dievčatá začali nosiť kratšie sukne. Chlapci na túto príležitosť nosili detské obleky, krátke alebo dlhé nohavice. Konfekčné alebo šité šaty nosili deti do školy i vo sviatok. Detský kroj v tom čase vymizol úplne.

Originálne krojové artefakty z minulosti sa nachádzajú väčšinou v múzeách. Aj skalitský kroj, ženský i mužský by mal byť dokumentovaný, napr. v typickej skalitskej izbe či chalupe pokiaľ sa ešte niekde nachádzajú. Inak sa nenávratne stratia, príp. sa stanú korisťou zberateľov či pracovníkov pamätných izieb, príp. múzeí mimo obce a našim potomkom nebude čo ukázať.

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Pavol Laš, Ing., CSc.,
člen Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti, člen Slovenskej asociácie novinárov

Poznámky:

1 Laš, P.: Skalitské nárečie – Gvara skalitsko, Obec Skalité 2022

Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov v Skalitom

Mesiac máj sme mali veľmi aktívny. Začalo sa to 13. 5. 2023 prehliadkou speváckych skupín JD v okrese Čadca. Na účasť nechýbala ani naša spevácka skupina Seniorska, ktorá spievala v zložení p. Marta Papíková, p. Anna Lašová, p. Mária Kreanová, p. Anna Jašurková a p. Michal Vojčiniak.

Na akordeon ich doprevádzala vedúca speváckej skupiny p. Jožka Gonščáková. Nechýbal ani prednes v nárečí a v krojovanom oblečení od p. Márie Papíkovej. Zožali sme veľký úspech.

16. 5. 2023 sa uskutočnili okresné športové hry, na ktorých sa zúčastnili naši členovia a to: p. Gerát Milan, ktorý získal 2 zlaté medaile. P. Milan Krčmárik získal 1 zlatú a 1 striebornú medailu a 1 bronzovú medailu. P. Pavla Ramšáková získala 1 zlatú a 1 striebornú medailu. Rátala sa aj účasť ďalších našich členiek a to p. Terky Urbánkovej a p. Márie Kreanovej. Krajské kolo športových hier sa bude konať 12. 7. 2023 v Liptovskom Mikuláši a okresná organizácia JD vybrala reprezentovať na tomto podujatí našich dvoch členov a to p. Milana Ge-

rát a p. Milana Krčmárika. Budeme im všetci držať prsty. Naša recitátorka p. Mária Papíková sa úspešne zúčastnila krajskej prehliadky v prednese prózy pod názvom Somolícky Turiec v Malom Čepčine.

Uskutočnili sme 31. 5. 2023 náš obľúbený zájazd Oravica – Jablonka. Odдыхneme si, výhodne dobre nakúpime, vykúpime sa v liečivej vode a naberieme sily.

3. 6. 2023 v našej obci bola akcia Deň rodiny. JD v Skalitom sa do tejto akcie zapojila a naše členky napiekli buchty a koláče. Ponúkali sme ich návštevníkom na tejto akcii, ktorí nám dávali peniaze do pripravenej zapečatenej fľaše. A tom, že naše výrobky im chutili svedčí aj vybraná suma. My dôchodcovia, toho veľa nemáme, no aj s tým málo čo máme, sa radi podelíme. Treba pomáhať tým, ktorí si sami pomôcť nedokážu. Aspoň takto

sme prispeli malému Dominikovi na liečbu jeho choroby.

Prispeli: p. Alenka Petráková, p. Anna Čanecká, p. Terka Urbánková, p. Mária Kreanová, p. Magda Ondrašínová, p. Anna Klušáková, p. Anna Lašová, p. Štefka Časnochová, p. Lojzka Čuboňová, p. Jožka Gonščáková, p. Gitka Legerská, p. Mária Papíková, p. Kobielušová Mária, p. Jožka Mikulová, p. Anna Jurgová.

V stánku obsluhovali a koláče ponúkali: p. Mária Kreanová, p. Anna Čanecká, p. Mária Papíková. Všetkým patrí veľké ĎAKUJEM. Veď človek nevie čo ho čaká a či tiež niekedy nebude potrebovať pomoc od druhých. Ďakujem všetkým členom a je mi cťou, že som vaša predsedníčka.

Mária Papíková
Predsedníčka JD v Skalitom

LESNÍCKE OKIENKO

Vážení občania, majitelia lesných pozemkov, chceli by sme pripomenúť majiteľom lesných porastov, že združenie funguje podľa **Občianskeho zákonníka č. 829 a zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch a novelizácii zákona č. 185/2014**. Správu vecí spoločných vykonávajú účastníci zmluvy jednak osobne, jednak prostredníctvom poverených osôb vybraných z radov účastníkov zmluvy splnomocnených zástupcov v jednotlivých štvrtkách.

Ďalej by sme chceli pripomenúť vlastníkom lesných porastov, aký je **postup pri požiadaní na výrub drevnej hmoty**. Vlastník príde požiadať o povolenie na ťažbu. Po overení podielu vlastníctva v danej štvrtke mu predseda vypíše žiadosť na ťažbu. Po schválení a podpise vedúcim štvrtky následne odborný lesný hospodár vyznačí ťažbu v lesnom poraste a vystaví súhlas na ťažbu. Po vykonaní ťažby vlastník zavolá povereného pracovníka na ciachovanie vyťaženej drevnej hmoty a ten mu vystaví preukaz o pôvode dreva, kde je uvedené aj číslo porastu. Až po uvedenom kroku môže vlastník následne vyťažené drevo od-

viezť na svoju potrebu alebo predaj. Ciachovaním je poverený predseda ZIVL – p. Ramšák Alojz, tel. č. 0948 928 100 a p. Oravec Pavol, tel. č. 0908 231 046. Na základe vystaveného dokladu o ťažbe dreva je potrebné zaplatiť poplatok združeniu.

Taktiež by sme Vás chceli oboznámiť o **zмене poplatkov za legálne vyťažené drevo**. Valná hromada odsúhlasila nasledovné poplatky: úžitková drevná hmota (zdravé) = 6,97 Euro/m³; suchár, palivo, hniloba = 4 Euro/m³; vyznačovanie OLH = 0,70 Euro/m³. Poplatok za drevnú hmotu pri výstavbe rodinného domu na základe stavebného povolenia je znížený na 3 Euro/m³ na množstvo 20 m³ + poplatok OLH 0,70 Euro/m³.

Ďalej sa pýtame, či majitelia lesných pozemkov vedia, kedy platili dane obecnému úradu. Pred založením združenia aj po založení združenia. Len za roky 2009 – 2023 sme zaplatili za vlastníkov lesov daň obecnému úradu 54 180,17 Euro. Tieto dane sme platili z poplatku za legálnu ťažbu a nie z nelegálnej. Ďalej z po-

platkov za ťažbu hradíme OLH 0,33 Euro/ha mesačne za vedenie agendy, t. j. 987,79 ha.

Ďalším problémom je, že po odchode štvrtkára nie je určený nový zástupca štvrtky. Ľudia nemajú záujem, lebo sú zlé vzťahy v jednotlivých štvrtkách. Zástupcu štvrtky môžete vymeniť počas celého roka, ale musíte mať súhlas nadpolovičnej väčšiny. Papiere sú k dispozícii v lesníckej kancelárii. Chystáme na ďalšiu valnú hromadu **finančne motivovať vedúcich štvrtiek**, aby sa zvýšil záujem o prácu štvrtkára.

Zároveň upozorňujeme, že sa prevádza nelegálna ťažba drevnej hmoty v jednotlivých štvrtkách. Každé drevo, ktoré ide z lesa, musí byť označené OLH a ciachou združenia. Preto apelujeme na majiteľov lesných pozemkov, aby dodržiavali stanovy združenia.

Predseda a výbor ZIVL

Združenie individuálnych vlastníkov lesov
Skalité č. 606, 023 14 Skalité

MATRIKA od 15. 3. do 5. 6. 2023

Narodené deti:

Simona Arvayová
Anabela Kuricová
Diana Mikulová
Viktória Kaňová
Matteo Pagáč
Alex Fonš
Teo Coufal
Dorota Koričárová
Tobias Martiniak
Michal Stanko
Natália Šmatlavová
Emma Petráková
Peter Potočár

Uzavreté manželstvo

v obci Skalité:
Marcel Kubica a Kristína Tomaničková
Petr Navrátil a Ing. Michaela Buryová
Marián Friščák a Jana Truchlíková
Peter Klobučník a Jana Koperová
Juraj Jakubec a Alžbeta Klušáková
Ján Kadela a Tereza Miličová

Počet obyvateľov k 5. 6. 2023: 5206

Prihlásení občania k trvalému pobytu: 7
Odhlásení občania z trvalého pobytu: 9

Úmrtie občanov

v obci Skalité:
Lenka Vojvodíková 49 r.
Michal Mikula 48 r.
Jozef Jašurek 68 r.

mimo obec Skalité:
Marta Leňková 67 r.
Irma Majchráková 78 r.
Katarína Truchlíková 93 r.
Jozef Klieštík 69 r.
Ján Kopera 53 r.

DHZ Skalité informuje

Vážení občania, priatelia hasiči, v nasledujúcich riadkoch prinášame niekoľko informácií z diania DHZ Skalité za posledné obdobie.

Dňa 27. 4. 2023 sme sa zúčastnili na pietnom akte kladení vencov pri pamätníku padlým v 2. svetovej vojne v Skalitom, pri príležitosti 78. výročia oslobodenia obce Skalité a po pietnom akte sa konala príprava členov hasičskej jednotky na výcvik vo výcvikovom stredisku v Lešti.

Následne sme dňa 28. 4. 2023 v spolupráci s pracovníkmi miestnej prevádzky a deťmi MŠ a ZŠ zo Skalitého ústredia pomocou hasičskej plošiny postavili obecný máj, pri námestí v centre obce.

Ako už bolo spomenuté v dňoch 28 – 29. 4. 2023 sa osem členov DHZ Skalité zúčastnilo výcviku v Lešti, ktorý bol zameraný na používania autonómnych dýchacích prístrojov (ADP) a dňa 29. 4. 2023 podvečer, sa niekoľko členov DHZ Skalité s technikou zúčastnilo aj na 1. ročníku stavania mája vo Zwardoni v PL.

Dňa 29. 4. 2023 sme sa zúčastnili i slávnostnej svätej omše v obci Čierne, pri príležitosti blížaceho sa sv. Floriána, išlo o slávnostnú omšu okrsku č. 1, ktorú sme spomínali v minulom príspevku, táto omša sa mala konať v Skalitom, nakoľko však DHZ Čierne v tomto roku oslavuje 95. výročie založenia ich zboru, po vzájomnej dohode sa táto slávnosť spojila a konala sa vo farskom kostole v Čiernom.

Dňa 3. 5. 2023 sme sa na pozvanie OSP Milówka zúčastnili na slávnostnej sv. omši v Milówke (PL), pri príležitosti sv. Floriána, patróna hasičov a dňa 4. 5. 2023, na sv. Floriána sme otvorili brány hasičskej zbrojnice, nakoľko sa konal deň otvorených dverí a niekoľko hasičov a techniky navštívilo aj ZŠ s MŠ Skalité Kudlov, pri už spomenutej príležitosti sv. Floriána.

Medzi tým prebehlo ešte niekoľko brigád, kde sme vykonali výmenu brzd na vozidle zn. Peugeot a údržbu ostatných vozidiel.

Máj sa skutočne niesol v znamení patróna hasičov, sv. Floriána a dňa 13. 5. 2023 sme sa poobede zúčastnili na slávení svätej omše vo Zwardoni, ktorú organizovala OSP Zwardoń, ale v tento deň od rána iní členovia DHZ Skalité, spoločne s DHZ Čadca, Svrčinovec, Čierne a Oščadnica organizačne zabezpečovali okresné kolo hasičskej súťaže ÚZO DPO SR Čadca.

Na tejto súťaži sa zúčastnilo družstvo žien DHZ Skalité a dorast – chlapci. Okresné kolo sa skladalo z hasičského útoku a štafety 8 x 50 metrov, individuálne prebiehal aj prebor jednotlivcov. Družstvo žien súťaž dokončilo, ale na stupeň víťazov ich výsledný čas nestabilil a dorast chlapci sa umiestnili na 2. mieste. V prebore jednotlivcov dorastu si vybojoval Ivan Čaneký výkonnostnú triedu I. stupňa a Šimon Martiniak výkonnostnú triedu III. stupňa.

Dňa 20. 5. 2023 sa družstvo chlapcov zúčastnilo detskej hasičskej súťaže, ktorú organizoval DHZ Oščadnica, pri GAJUZE v Oščadnici, kde obsadili 8. miesto.

Dňa 27. 5. 2023 sa DHZ Skalité na základe pozvania SDH Hrádek zúčastnil v obci Hrá-

dek, ok. Frýdek–Místek v ČR súťaže vo varení guláša a štyria členovia DHZ Skalité sa s po medzi dvanástich kolektívov umiestnili na 2. mieste.

V spolupráci s obcou zabezpečujeme i prípravu podkladov pre projekt rekonštrukcie kultúrneho domu, vrátane rekonštrukcie interiéru hasičskej zbrojnice, čo si vyžaduje rôzne prieskumne sondy budovy v interiéri a ich následne úpravy do pôvodného stavu.

Dňa 31. 5. 2023 sme v spolupráci s pracovníkmi obcej prevádzky zabezpečili tzv. váľanie mája a dňa 3. 6. 2023 sme sa s časťou techniky zúčastnili dňa rodiny, ktorý organizačne zabezpečoval obecný úrad s farským úradom v Skalitom.

Ako ste sa mohli práve dozvedieť, podujatí už bolo neúrekom, ale veľa nás ešte čaká, ak má niekto záujem dozvedieť sa o našej činnosti viac, alebo sa chce stať členom DHZ Skalité neváhajte nás kontaktovať na dhzskality@gmail.com, radi Vám poskytneme viac informácií pri osobnom stretnutí.

Prajeme Vám krásne prežitie blížiaceho leta a nakoľko sa blížia aj horúce dni leta, nezabúdajme na to, že oheň je dobrý sluha, ale zlý pán.

Výbor DHZ Skalité

Udelenie Medaily Milana Rastislava Štefánika II. stupňa

Dňa 3. 3. 2023 sme sa zúčastnili na konferencii oblastného výboru SZPB v Žiline v zložení Margita Legerská, Michal Jargaš a Pavol Ivanek. Na tejto konferencii boli ocenení starostovia obcí Skalité, Vysoká nad Kysucou a náš člen ZO SZPB pán Michal Jargaš. Pán starosta Jozef Cech dostal Medailu Milana Rastislava Štefánika II. stupňa a pán Michal Jargaš pamätnú medailu II. stupňa. Ďalej sme sa zúčastnili osláv 78. výročia oslobodenia

obce Skalité, kde sme aj vystúpili s programom. Touto cestou chcem poďakovať žiakom Základnej školy sv. Andreja Svorada a Benedikta, žiakom Základnej školy Skalité – Kudlov, združeniu Jednota dôchodcov, DHZ Skalité, členom ZO SZPB a veľká vďaka patrí pánovi starostovi, pánovi prednostovi, poslancom a zamestnancom obecného úradu Skalité. Predsedkyňa ZO SZPB.

Jednota dôchodcov Skalité

Mesiac máj sme mali veľmi aktívny. Začalo sa to 13. 5. 2023 prehliadkou speváckych skupín JD v okrese Čadca. Na účasti nechýbala ani naša spevácka skupina Seniorka, ktorá spievala v zložení p. Marta Papíková, p. Anna Lašová, p. Mária Kreanová, p. Anna Jašurková a p. Michal Vojčiniak.

Na akordeon ich doprevádzala vedúca speváckej skupiny p. Jožka Gonščáková. Nechýbal ani prednes v nárečí a v krojovanom oblečení od p. Márie Papíkovej. Zožali sme veľký úspech.

16. 5. 2023 sa uskutočnili okresné športové hry, na ktorých sa zúčastnili naši členovia a to: p. Gerát Milan, ktorý získal 2 zlaté medaile. P. Milan Krčmárik získal 1 zlatú a 1 striebornú medailu a 1 bronzovú medailu. P. Pavla Ramšáková získala 1 zlatú a 1 striebornú medailu. Rátala sa aj účasť ďalších našich členiek a to p. Terky Urbánkovej a p. Márie Kreanovej. Krajské kolo športových hier sa bude

konať 12. 7. 2023 v Liptovskom Mikuláši a okresná organizácia JD vybrala reprezentovať na tomto podujatí našich dvoch členov a to p. Milana Geráta a p. Milana Krčmárika. Budeme im všetci držať prsty. Naša recitátorka p. Mária Papíková sa úspešne zúčastnila krajskej prehliadky v prednese prózy pod názvom Somolický Turiec v Malom Čepčine.

Uskutočnili sme 31. 5. 2023 náš obľúbený zájazd Oravica – Jablonka. Od dýchame si, výhodne dobre nakúpime, vykúpime sa v liečivej vode a naberieme sily.

3. 6. 2023 v našej obci bola akcia Deň rodiny. JD v Skalitom sa do tejto akcie zapojila a naše členky napiekli buchty a koláče. Ponúkali sme ich návštevníkom na tejto akcii, ktorí nám dávali peniaze do pripravenej zapečatenej fľaše. A tom, že naše výrobky im chutili svedčí aj vybraná suma. My dôchodcovia, toho veľa nemáme, no aj s tým málo čo máme, sa radi pode-

líme. Treba pomáhať tým, ktorí si sami pomôcť nedokážu. Aspoň takto sme prispeli malému Dominikovi na liečbu jeho choroby.

Prispeli: p. Alenka Petráková, p. Anna Čanecká, p. Terka Urbánková, p. Mária Kreanová, p. Magda Ondrašínová, p. Anna Klušáková, p. Anna Lašová, p. Štefka Časnochová, p. Lojzka Čuboňová, p. Jožka Gonščáková, p. Gitka Legerská, p. Mária Papíková, p. Kobielušová Mária, p. Jožka Mikulová, p. Anna Jurgová.

V stánku obsluhovali a koláče ponúkali: p. Mária Kreanová, p. Anna Čanecká, p. Mária Papíková. Všetkým patrí veľké ĎAKUJEM. Veď človek nevie čo ho čaká a či tiež niekedy nebude potrebovať pomoc od druhých. Ďakujem všetkým členom a je mi cťou, že som vaša predsedníčka.

Mária Papíková
Predsedníčka JD v Skalitom

Základná škola sv. Andreja Svorada a Benedikta

Školský rok 2022/2023 bol pre našu školu mimoriadne úspešný

Naši žiaci sa počas celého roka aktívne zapájali do rozličných vedomostných, športových či umeleckých súťaží a na rôznych úrovniach pravidelne dosahovali výborné výsledky. Zapojili sa do olympiád z matematiky, slovenského jazyka, anglického jazyka, geografie, biológie či Biblickej olympiády. Výborne obstáli aj v jazykových súťažiach YPSILON a ENGLISHSTAR. Svoje vedomosti rovnako preukázali v Pytagoriáde, Čitateľskom oriešku i v súťaži Periodická sústava prírody. Nezaostávali ani športové a umelecké disciplíny, kde obsadili prvé priečky pri plávaní, biatlone, ale aj v recitovaní či vytváraní rôznych výtvarných umeleckých diel.

Tešíme sa aj zo žiakov 9. ročníka, ktorí v Testovaní 9 opäť prekonal celoslovenský priemer. Ján Bosák dosiahol 100 % úspešnosť v matematike.

VÝSLEDKY TESTOVANIA 9 V ROKU 2023

	Mat	SJ
Priemerná úspešnosť našej školy	64,7%	63,9%
Priemerná úspešnosť v SR	55,1%	58,7%
Rozdiel priemernej úspešnosti školy oproti národnému priemeru	9,6%	5,2%

Odmenou za celoročnú snahu bol výlet pre najúspešnejších a najaktívnejších žiakov do Bratislavy. Tu mali možnosť navštíviť svetovú výstavu kozmonautiky COSMOS DISCOVERY, zároveň spoznali naše hlavné mesto a aktívne si zašportovali v Jump Aréne.

Medzi veľmi úspešných súťažiacich patrili títo žiaci: Martin Stenclák – 5.AYPSILON – Slovina je hra – 100 % úspešnosť (celoslovenská súťaž), Tomáš Gonščák – 6.B YPSILON – Slovina je hra – 96 % úspešnosť (celoslovenská súťaž), Sára Špiláková – 9.A Englishstar 100 % úspešnosť (celoslovenská súťaž), Liliana Časnochová – 4.A Englishstar 100 % úspešnosť (celoslovenská súťaž), Petrák Tobias – 1.B Englishstar 100% úspešnosť (celoslovenská súťaž), Samuel Gonščák 2.A Matematický klokan 100 % úspešnosť (celoslovenská súťaž), Filip Krčmárik 2.A Matematický klokan 93,3 % úspešnosť (celoslovenská súťaž), Samuel Koričár 3.A Matematický klokan 87,7 % úspešnosť (celoslovenská súťaž), Dávid Choluj – 7.B olympiáda z ANJ 2. miesto v okresnom kole, Alexandra Kratková – 5.A olympiáda z geografie 2. miesta v okresnom kole, Daniel Kratka – 7.A olympiáda z matematiky 3. miesto v okresnom kole, Mariana Kratková – 9.A olympiáda z biológie (geológie) 4. miesto v okresnom kole, A. Kratková, P. A. Tisoň, J. Šmatlava – biblická olympiáda 3. miesto v dekanátnom kole, Ivan Marek – 6.A Veľkonočné plávanie v dvoch disciplínach 2. miesto Lucia Hlušková - 5.A Hviezdoslavov Kubín 1. miesto v obvodnom kole, Emma Krčmariková - 3.A Hviezdoslavov Kubín 3. miesto v obvodnom kole, Agáta Marjaková - 4.A Všetkovedko – získala titul Všetkovedko.

Všetkým úspešným žiakom (aj tým, ktorí tu nie sú vypísaní) zo srdca ďakujeme za reprezentáciu našej školy a prajeme im veľa úspechov v ďalších súťažiach.

Mgr. Eva Gončárová

Návšteva partnerskej školy v LITVE

Základná škola sv. Andreja Svorada a Benedikta reprezentovaná žiakmi Tomáš Gonščák, Sofia Slichová, Terézia Martiniaková, Lucia

Martiňáková, Sofia Urbanová a Izabela Slichová realizovala návštevu poslednej partnerskej školy „Taurage Saltinis progymnasium“ v Litve. Úspešne sme tak zavŕšili projekt „Be My Guide“, spolufinancovaný z programu Európskej únie Erasmus +.

Žiaci a pedagógovia Litovskej školy sa stali našimi sprievodcami pri spoznávaní kultúrneho dedičstva Litvy. Pri oficiálnej návšteve školy sa nám predstavili ľudovými tancami a piesňami za sprievodu školského orchestra. Absolvovali sme prehliadku modernej, dobre vybavenej školy. Pri hľadaní odlišností môžeme spomenúť povinné hodiny šachu pod vedením profesionálneho trénera, ručnú výrobu keramiky, šitie odevov, malby interiéru školy, ktoré realizujú žiaci pod vedením umeleckej agentúry a pod.

Spoznávali sme kultúru, ľudové tradície a spôsob života obyvateľov v minulosti pri návšteve etno-kultúrneho centra Santaka. Naučili sme sa vyrobiť slamenú záhradu, ktorá bývala tradične umiestnená nad jedálenským stolom a predstavovala symbol ľudského života a rodiny.

Mali sme možnosť spoznávať prírodné prostredie Litvy vďaka exkurzii na piesočný polostrov Kuršská kosa zapísaný v UNESCO. Navštívili sme farmu, kde žiaci mohli kŕmiť, chytať a pozorovať zvieratá. Boli sme uchvátení pri sledovaní show delfínov a tuleňov v Delfináriu v Klaipede. Očaril nás podmorský svet v Litovskom morskom múzeu. Na krátkej turistickej prechádzke sme spoznávali flóru a faunu mokradí v okolí Taurage.

Navštívili sme i hlavné mesto Vilnius. Oboznámili sme sa s jeho dejinami počas prehliadky pamiatok ako sú Katedrála sv. Stanislava, Gediminasova veža, Prezidentský palác, rozprávkový hrad Trakai...

Mgr. Jana Kubánková, koordinátorka projektu

Oceňovanie žiakov škôl Žilinskej diecézy, na fotografii Klára Straková

Materská škola Ústredie

Tieto mesiace boli v našej Materskej škole spojené s prebúdzaním sa prírody, sadenia semienok a pozorovania ich rastu. Spoločne vo všetkých triedach sme počas pobytu vonku, vychádzok pozorovali zmeny v obci a tematické výzdoby. Sprevádzali nás témy, ktoré boli naplnené cieľmi a hravou formou sa rozvíjali v každej výchovnej zložke. U detí sme rozvíjali každodenne emocionálnu výchovu. Správne volenými aktivitami, sme deťom priblížili dôležitosť prírody pre život človeka, dôležitosť vytvárania ochranných kompetencií a k láske k všetkému živému.

Zvyk stavania Májov sme si pripomenuli v piatok 28. apríla. Spoločne sme si pripravený stromček ozdobili stuhami a za pomoci našich malých silákov a pána údržbára máj postavili. Krásnu atmosféru tohto zvyku dotváral náš talentovaný Samko Hromada z 3. triedy – Včielky, ktorý hral na heligónke. A pri stavaní Mája sme neostali iba v našej Materskej škole. Spolu zo Základnou školou sv. Andreja Svorada a Benedikta sme pomáhali ozdobiť aj Máj na námestí našej obce. Týmto spôsobom sa snažíme tieto zvyky a tradície deťom v MŠ sprístupňovať, približovať, aby neupadli do zabudnutia. Snažíme sa, aby bolo stále medzi nami to kultúrne dedičstvo prítomné a aby sa z generácie na generáciu udržiavalo. Aby si z toho aj tie najmenšie deti aspoň trochu zapamätali.

Dňa 4. 5. 2023 sme sa zúčastnili medzinárodného **Dňa hasičov – sviatok sv. Floriána, patróna hasičov**. Deti mali možnosť vidieť z blízka a vyskúšať si sedenie v hasičskom aute. Ďalej videli množstvo hadíc, ktoré sú potrebné na uhasenie požiaru a vyskúšali si aj hasičský oblek a prilbu. Ďakujeme hasičom za ich prezentáciu a čas. Zúčastnili sme sa aj „Dňa zdravia“ v spolupráci s Obcou Skalité kde odbor zdravotníctva Žilinského samosprávneho kraja v spolupráci s Martinským klubom medikov JLF UK

a obcou Skalité, a ďalšími samosprávami ŽSK spustil pilotný projekt „Zdravie pod kontrolou“, v ktorom sa zameriava na zlepšenie prevencie obyvateľov Žilinského kraja. V zaisadačke Obecného úradu mali možnosť deti dozvedieť sa jednoduchým a zábavným spôsobom od budúcich lekárov a zdravotníkov ako sa majú správne chrániť pred chorobami, čo je to prevencia a akou formou funguje. Vyskúšali si ako sa zachraňuje ľudský život pri dusení, ako sa má správne poskytnúť prvá pomoc a ako sa správne starať o zúbky.

Deň Matiek

Spoločne sme oslávili „Deň matiek“ deti z prvej druhej triedy pripravili svoje prekvapenie a program pre mamičky v priestoroch materskej školy. Deti prípravných ročníkoch sa prezentovali počas osláv v amfiteátri.

Deň detí

Oslava sviatku MDD bola v našej materskej škole zahájená už ráno. Všetky deti sa spolu stretli na vonku kde im Prevádzka obce Skalité pripravila stoly a desiatu pani kuchárky. Potom už na deti čakali zábavno-logické úlohy a športové hry v našej záhrade a

na multifunkčnom ihrisku. Hlavný bod programu bolo 15 papagájov z Arakovo: <https://www.arakovo.sk/>. Deti sa dozvedeli zaujímavé informácie o živote rôznych druhoch papagájov.

Tie ktoré chceli, si ich mohli pohladkať, alebo nakŕmiť. Dokonca sa mohli zahrať na pirátov a zobrať si ich na plece. Sladký bod programu boli odmeny a medaile za šikovnosť a statočnosť. Najväčšou odmenou nám bola ich radosť s prežitého dňa.

Naša škola začína v tomto školskom roku využívať jedinečnú modernú vzdelávaciu pomôcku – školskú digitálnu knižnicu KUBO EDU. Je to najväčšia a najbezpečnejšia slovenská e-knižnica pre deti. Obsahuje viac ako 1000 detských kníh v slovenčine a angličtine: klasické a moderné rozprávky, slovenské a svetové novinky, básničky aj encyklopédie. Je užívateľsky jednoduchá a uľahčí deťom prístup ku knihám v škole aj doma. Taktiež sme sa zapojili do spoločného projektu pri príležitosti: OMEP 30. výročie a naša Materská škola spolu s mnohými ďalšími sa zapojila do krásnej akcie „Kufor plný hračiek do Afriky“. Deti spoločne s rodičmi priniesli do MŠ používané hračky, ktoré poslúžia ďalej na vyučbu.

Dňa 6. 6. 2023 sa deti prípravných ročníkoch zúčastnili **Divadelného predstavenia „O guľkovi Bambulkovi“** v KD mesta Čadca. Do konca školského roka nás ešte čakajú rôzne podujatia a dni plné zábavy.

Za celý kolektív a všetky deti prajeme našim budúcim prvákovi veľa šťastia, úspechov a hlavne radosti v ich ďalšom primárnom vzdelávaní. Spoločne sa s nimi rozlúčime tradičnou „Rozlúčkou s predškólakmi“.

Za kolektív MŠ
Bc. Strýčková Miroslava

Základná škola Kudlov

BIOLOGICKÁ OLYMPIÁDA úspešní riešitelia našej školy

► BIO C

Teoreticko-praktická časť

OKRESNÉ KOLO

1. miesto MARTIN KOTEK

2. miesto ANETTA VOJTÁŠOVÁ

KRAJSKÉ KOLO

11. miesto ANETTA VOJTÁŠOVÁ

12. miesto MARTIN KOTEK

► BIO C

PROJEKTOVÁ časť

OKRESNÉ KOLO

1. miesto MARTIN KOTEK

KRAJSKÉ KOLO

4. miesto MARTIN KOTEK

► BIO D

Teoreticko-praktická časť

OKRESNÉ KOLO

3. miesto JURAJ TATARKA

4. miesto AMELIA WIKTORIA STRZALKA

PROJEKTOVÁ časť

1. miesto AMELIA WIKTORIA STRZALKA

3. miesto PETER LUCÁK

► BIO E

BOTANIKA

OKRESNÉ KOLO

2. miesto Natália Krajčová

3. miesto Adrián Úradník

KRAJSKÉ KOLO

5. miesto Natália Krajčová

► ZOOLÓGIA

OKRESNÉ KOLO

1. miesto Martin Kotek

KRAJSKÉ KOLO

1. miesto Martin Kotek-postup

do celoštátneho kola 16. – 17. 6. 2023

► GEOLÓGIA

OKRESNÉ KOLO

1. miesto Anetta Vojtášová

2. miesto Natália Kubicová

KRAJSKÉ KOLO

1. miesto Anetta Vojtášová

3. miesto Natália Kubicová

► BIO F

mladší žiaci

DRUŽSTVO LIENKY

1. miesto

Viktória Straková, Nela Michalíková, Sofia Serafinová, Viktória

Mikulová, Marcus Tomica

starší žiaci DRUŽSTVO DU-

BIENKY

2. miesto

Matúš Klušák, Karolína Serafi-

nová, Peter Lucák, Jakub Cech

Podakovanie patrí učiteľom,

ktorí sa venujú mladým biológom.

Sú to: Mgr. Bergerová, Mgr. Tomicová, Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Veľká vďaka patrí aj rodičom týchto žiakov,

ktorí vedú svoje deti k tomu, aby v živote dosiahli

oveľa viac a úspešne reprezentovali seba a našu školu.

ĎAKUJEME

► Geografickej olympiády – okresné kolo

Kategória E: Martin Kotek: 3. miesto, postup do KK

Kategória F: Ella Kocúrová: 21. miesto

Kategória G: Peter Lucák: 7. miesto, Matúš Klušák: 8. miesto, Adrián Korbaš: 17. miesto

Ďakujeme za reprezentáciu a postupujúcemu Martinovi Kotekovi prajeme veľa úspechov.

Mgr. E. Révayová

Mgr. Šimaliaková I.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Bergerová, Mgr. Tomicová, Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Mgr. Čarnecká, Mgr. Golisová.

Viedeň FLiP – jedinečný projekt finančného vzdelávania

V máji tohto školského roka starší žiaci našej školy navštívili Erste Financial Life Park vo Viedni. Ide o projekt Slovenskej sporiteľne na podporu finančného vzdelávania. Prostredníctvom interaktívnych aktivít, ktoré boli zamerané na porozumenie významu financií pre plánovanie svojej budúcnosti boli žiaci vtiahnutí do veľmi zaujímavej a poučnej prezentácie. Venovali sa plánovaniu, rozpočtu, finančným rozhodnutiam a ich dôsledkom, dozvedeli sa fascinujúce finančné fakty, osvojili si zručnosti v hospodárení s peniazmi. Žiaci hodnotili FLiP ako veľmi zaujímavý, inovatívny a poučný. Za skvelý nápad ďakujeme Nadácii Slovenskej sporiteľne (FLIP Tour), vďaka ktorej sme mohli zrealizovať túto skvelú exkurziu a pani Ing. M. Striškovéj, ktorá bola nápomocná pri organizovaní exkurzie. **Prajeme leto plné odychu, slnka a zážitkov.**

*Za základnú školu Mgr. Marta Vojčiňáková,
zást. riaditeľky školy*

V medzinárodnej súťaži ENGLISH STAR v anglickom jazyku pre žiakov ZŠ naši žiaci získali úspešnosť 96,64 % a zaradili sa tak na 1. miesto v poradí 15-tich škôl s najvyššou priemernou % úspešnosťou v riešení od 10 do 20 súťažiacich. Žiaci so 100 % úspešnosťou: Terézia Krajčová, 4.B, Teo Revay, 4.B, Natália Kubicová, 8.A

Žiaci s úspešnosťou nad 90 %:

Patrik Urbánek 7.B, Sofia Cholujoyá 7.B, Thomas Jeong 9.B, Eliška Takáčová 5.A, Martin Kotek 8.A, Peter Lucák 5.A, Natália Pakošová 6.A, Barbora Krčmáriková 7.A, Ella Kocúrová 6.A, Daniela Korbašová 6.A, Tamara Ramšíková 8.A, Natália Krajčová 8.A, Anetta Vojtášová 8.A, Sebastián Padyšák 4.B, Jana Kultánová 4.B, Tibor Čanecký 4.B, Simona Podoláková 5.A, Tomáš Kysa 5.A, Matúš Klušák 5.A

Koordinátor súťaže: Mgr. Mária Revayová

Veľká vďaka patrí všetkým súťažiacim, ale aj rodičom týchto žiakov. Ďakujeme za úspešnú reprezentáciu školy aj obce.

Umiestnenie žiakov na stredné školy: Gymnázia 4, Umelecké školy 2, Zdravotnícke školy 9, Stredné športové školy 1, Poľnohospodárske, lesnícke SOŠ 1, Ekonomické, obchodné SOŠ 6, Technické, dopravné SOŠ 3, SOŠ ostatné 8, SŠ mimo územia SR 2.

Aktivity a exkurzie: Filmový večer v škole, Dopravná výchova, Návšteva školskej knižnice a pasovanie za čitateľov knižnice, Potulky po zaujímavých miestach v obci, Svetový deň vody, Deň Zeme, Deň sv. Floriána, Veterinárna nemocnica Anima Vets v Žiline, Výstava o bl. Carlovi Acutisovi v KNM, Bratislava a Devín, Mochovce a Nitra, Žiar nad Hronom, Krakow a Osvienčim, Sherlock Holmes a záhada rodu Baskerville a Trojuhuza

Materská škola Kudlov

Po zápise do ZŠ a MŠ pokračoval život v MŠ podľa plánu. Aj touto cestou chceme poďakovať pani učiteľkám ZŠ za prípravu stretnutia s rodičmi a pracovníčkam CPP Čadca za odborné posúdenie zrelosti na školu v priestoroch MŠ Kudlov.

Jazýček môj, ohýbaj sa – pod týmto názvom sa v marci 2023 v priestoroch Kysuckej knižnice v Čadci uskutočnil 10. ročník recitačnej súťaže pre deti MŠ. Ďakujeme Aničke Tatárkovej a Agátke Ivankovej za skvelú reprezentáciu naše MŠ. Agátke gratulujeme k 3. miestu.

Už tradične sa mesiac marec spája nielen s príchodom jari, ale aj mesiacom knihy. Pri tejto príležitosti sme navštívili školskú knižnicu, pretože je dôležité, aby sa knihy stali dôležitou súčasťou každodenného života našich detí. Chceli by sme, aby sa knihy stali zdrojom zábavy, poučenia a vzdelania.

V marci k nám do MŠ pricestovalo sférické kino. Deti spoločne poodhalili tajomstvá sveta stromov, ponorili sa do morských hĺbín, preskúmali nekonečný vesmír alebo podnikli výpravu dovnútra ľudského tela.

V apríli 2023 navštívila našu MŠ lektorka ekovýchovných programov Alena Vajdová, ktorá zastupuje spoločnosť Deti čistej Zeme, NATURÁČIK, s ktorou má obec Skalité zmluvu o zabezpečovaní financovania vytriedených zložiek odpadu a obalov. Spolu s Mgr. Annou Časnochovou hravou formou ukázali deťom, ako správne triediť odpad, ako sa starať o našu prírodu. Ďakujeme.

V priestoroch Kysuckej knižnice v Čadci

sa 26. apríla 2023 uskutočnila vernisáž 20. ročníka výtvarnej súťaže pre deti MŠ, Môj rozprávkový svet. Do súťaže sme sa aktívne zapojili. Teší nás, že tri výtvarné diela z nášho detského kolektívu boli ocenené. Blahoželáme Sárke Gerátovej, Pavlínke Cholujoyovej, a Vikinke Jurgovej.

4. mája oslavujeme Sviatok sv. Floriána – patróna hasičov. Ďakujeme našim hasičom za deň plný zážitkov, za ich nasadenie a hrdinstvo.

Zapojili sme sa do celoslovenskej súťaže detí vo výtvarnom prejave s hasičskou tematikou Hasič – pretekár. Za grafický prejav boli ocenení: Viktória Jurgová, Leuška Serafinová, Vivien Šimurdová, Tereza Majzelová. Ocenenie si prevzali z rúk predstaviteľov UZD DPO SR Čadca. Srdečne blahoželáme.

11. 5. 2023 sme si pozreli bábkové divadlo Pampúšik. Bolo zábavné.

Každoročne slávime druhú májovú nedeľu Deň matiek. Je to deň, kedy si pripomínáme a oslavujeme význam a dôležitosť mamičiek v našich životoch. Mama je bezpečie, láska, život. Mamu, ďakujeme! Deti 3. a 4. triedy pozdravili maminky aj v amfiteatre obce.

Ďakujeme pani učiteľke Veronike Časnochovej a SZUŠ Skalité, ktorí si už pravidelne nájdu čas, aby so svojimi zverencami hudbu ponúkli aj nám najmenším.

Veľa zaujímavosti o živote včielok sme sa dozvedeli na stretnutí so skúseným včelárom pánom P. Tatarkom. Videli sme veci potrebné na chov včiel. V závere sme si pochutili na ob-

látke s pravým včelím medom. Tešíme sa na ďalšiu návštevu.

Keď počasie prialo, deti najstarších tried strávili celé dopoludnie na dopravnom ihrisku, kde si zopakovali pravidlá cestnej premávky, naučili sa rozoznávať dopravné značky, no a potom už deti veselo jazdili a trénovali, vyskúšali čo sa naučili. Kolobežkovali v bezpečnom prostredí, pripravovali sa byť budúcimi vodičmi. Aktivitu pre deti pripravili pani učiteľky A. Delinčáková a B. Slezáková.

1. júna na MDD pomáhali deti detektívovi Olivarovi Lupkovi hľadať stratené deti a sladký poklad. Plnili úlohy u poštára, stavbára, záhradníka, kuchárky, upratovačky a hasiča. Získali 6 dielov mapy, zložili ju a potom podľa nej našli sladký poklad nebol problém. Aktivitu pre deti MŠ pripravili pani učiteľky J. Klingová a L. Franeková.

Zaujímavé bolo sledovať vývoj motýľa v motýľej záhrade, ktorú nám darovala maminka Mária Majchráková. Ďakujeme.

Ešte sa tešíme na divadielko SZUŠ Tri prasiatka.

Rozlúčime sa s predškólakmi a brány MŠ sa cez letné prázdniny zatvoria. Budú otvorené len pre usilovných stavbárov, ktorí už začali s prístavbou a rekonštrukciou MŠ. Budeme držať palce, aby to do septembra stihli.

Všetkým ďakujeme za pomoc a spoluprácu. Prajeme pekné prázdniny.

Za MŠ: Soňa Bellovičová

Pri príležitosti Dňa učiteľov sa v Dome kultúry Krásno nad Kysucou konala slávnostná akadémia za účasti zamestnancov škôl. V rámci programu boli ocenení pedagogickí zamestnanci. Medzi ocenenými bola aj naša kolegyňa, zástupkyňa pre MŠ Mgr. Magdaléna Jašurková, ktorá si z rúk prednostu obce Skalité pána Petra Ivanku prevzala plaketu J. A. Komenského. Blahoželáme. A aj všetkým ostatným zamestnancom prajeme pevné zdravie, veľa úspechov a tvorivých nápadov.

Súkromná základná umelecká škola Skalité

Milí čitatelia, Skaliťania, priatelia školy! Všetko má svoj čas a v našej zuške budeme čoskoro prežívať čas letných prázdnin.

Pretým by sme Vám však radi ozrejmili naše pôsobenie a úspechy. To, že máme šikovných a nadaných žiakov, vaše deti, to už asi viete. Mohli ste nás vidieť nielen počas programu na Deň Matiek v amfiteátri ale aj na Dni rodiny 3. júna, kde sa prezentovali naši divadelníci, hudobníci aj výtvarníci. Zahrali Vám divadelné predstavenie Tri prasiatka a muzikál Červená čiapočka, tiež vystúpili naši heligonkári ale aj muzikanti a speváci. Súbežne prebiehala v priestoroch ZŠ výstava žiakov výtvarného odboru Skalité Ústredie. Ak ste si ju nestihli pozrieť, nesmúťte, video a fotky z výstavy sú dostupné na našich stránkach. Taktiež máme zverejnené fotky a video z výstavy žiakov výtvarného odboru Skalité Kudlov, ktorá sa konala 27. mája na Kudlove, počas Kudlovskej kopačky.

...No a teraz pár slov k úspechom našich muzikantov!

Patricia Serafinová, veľmi šikovná a talentovaná žiačka, ktorá nás repre-

Patricia Serafinová

zentuje nielen na našom krásnom Slovensku ale aj v Čechách, získala 2. miesto v kategórii moderného spevu a 3. miesto v kategórii vlastnej tvorby v súťaži Hlas Česka, Moravy a Sliezska 2023 v Prahe. Urobila nám veľkú radosť a zo srdca jej gratulujeme! Paťka vyhrala aj 3. miesto v Kysoce majú talent 2023.

Ďalej spomenieme naše žiačky, **Sandra Krčmáriková** 1. miesto a **Vanesa Tatarková** 3. miesto v súťaži Ošadnická heligonka, ktorá sa konala

Sandra Krčmáriková

Vanesa Tatarková

Danielka Urbánková

27. a 28. mája 2023. Dievčatá, gratulujeme!

No a **Danielka Urbánková** sa zúčastnila klavírnej prehliadky Banskotavičnické kladivká v dňoch 10. – 11. 5. 2023, umiestnila sa v striebornom pásme. Tiež jej veľmi gratulujeme!

Ku koncu školského roka by sa Vám ešte chceli predstaviť naši divadelníci s predstavením Narnia, naši tanečníci a aj muzikanti. Tak sa máme spoločne na čo tešiť.

No a čo cez prázdniny? No predsa opäť Denné umelecké aktivity, ktoré pre Vaše deti pilne pripravujeme. Budú prebiehať počas prvého prázdninového týždňa. Sledujte naše stránky – www.szusskalite.sk a na Facebooku SZUŠ Skalité Kudlov a dozviete sa viac. Stále máte možnosť prihlásiť svoje deti k nám, na našom webe je online prihláška. Ponúkame hudobný, výtvarný, divadelný, tanečný a multimediálny odbor.

Tešíme sa na nové spoločné zážitky a umelecké úspechy! Krásne prázdniny naši milí!

Kolektív SZUŠ Skalité

Máme nových čitateľov

Naša obecná knižnica, plná krásnych kníh, privítala do svojich radov nových čitateľov. Stali sa nimi prváci a druháci zo ZŠ sv. Andreja Svoráda a Benedikta Skalité, ktorí boli pasovaní za čitateľov knižnice. Žiaci sa oboznámili so

všetkým, čo im knižnica ponúka a po prevzatí čitateľského preukazu si s radosťou poprezerali detské knižky. Veríme, že budú knižnicu navštevovať radi, že v nej nájdu veľa pútavého, zábavného a inšpiratívneho

Divadelné predstavenie pre našich žiakov

V KD Skalité sa dňa 27. apríla odohralo v rámci 55. ročníka Paláriková Raková, divadelné predstavenie v podaní NevaDivadlo, ktoré hralo klasickú rozprávku Pavla Dobšinského v neobyčajnom a modernom prevedení – Trojruža. Predstavenia sa zúčastnili žiaci základných škôl v obci Skalité.

Váľanie mája v obci

Už tradične sa občania zišli na kultúrno-spoločenskom podujatí „Váľanie mája“, ktoré sa uskutočnilo na našom námestí. Máj ako každoročne váľajú hasiči, ktorí tento rok zvládli túto úlohu zodpovedne a veľmi rýchlo.

Pripomenuli sme si 78. výročie Oslobodenia obce Skalité

Obec Skalité v spolupráci s oblastným výborom Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Žiline a ZO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Skalitom, JDS, SČK Skalité a ďalší hostia si pripomenuli už 78. výročie Oslobodenia obce Skalité na pietnom akte kladení vencov pri pamätníku padlým 2. svetovej vojne v Skalitom. **Za program a podporu ďakujeme Súkromnej základnej umeleckej škole v Skalitom za prípravu detí, speváckej skupine Seniorka, Muzičke spod Trojaka, paní Márií Papíkovej za prednes básne a Dobrovoľnému hasičskému zboru v Skalitom.**

Srdečne Vás pozývame aj na tieto podujatia:

**NA SRDCI
MI HRAJ!**

Réžia a scenár: Karol Vosátka

divadelné
predstavenie
plné hitov
Karola Duchoňa

Hrajú:
Karol: Martin Gyimesi / Karol Csino
Duchon: Dušan Cinkota
Anjel: Peter Trník / Cyril Zolnir
Mužské postavy: Michal Spielmann, Michal Rosik,
Rado Konečný a Michal Kalafut
Ženské postavy: Ľuba Sokolová, Katka Ivanková,
Jana Balzar Lieskavská a Gabriela Csínová

30. JÚL 2023
20:30 Amfiteáter Skalité

Predpredaj vstupeniek:
predpredaj sk

www.nasrdcimihraj.sk
@nasrdcimihraj
nasrdcimihraj

**divadlo
komédie**

KOCÚRIKOVÁ
TLUČKOVÁ
OŇOVÁ
BRYCHTOVÁ
KUFFELOVÁ
VAČKOVÁ
ŠVOŇAVSKÁ
VALOCKÁ

19. august 2023

ELŽBIETA JODŁOWSKA
KLIMAKTÉRIUM... a čo?
komédia – kabaret – fraška s pesničkami

od režiséra úspešných komédií a muzikálov:
MAMMA MIA!, BOYBAND, HORÚCA SPRCHA, ŠIALENÉ NOŽNÍČKY a iné

HELEN JEMMA
MOYST

Spravodaj obce Skalité. Číslo 2/2023, 18. ročník. ISSN 2454-079X. EV 5448/16. Vychádza 4-krát ročne. Náklad: 1500 ks.
Vydavateľ: Obec Skalité, 023 14 Skalité č. 598, IČO: 00 314 285. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy dodaných príspevkov.
Námety a postrehy občanov redakcia uvíta na obec@skalite.sk, 0905/974 959. Fotografie: archív obce